

کارشناس حوزه انرژی درباره ریشه‌ها و راهکارهای ناترازی برق کشور؛

برق نیست؟ خورشید که هست!

نرسی قربان
کارشناس حوزه انرژی

ایران روی گنجی نشسته که نه ته می‌کشد، نه دود می‌کند، نه آلوده؛ خورشید. در سرزمینی که میانگین تابش سالانه آن در بسیاری مناطق به بیش از ۳۰۰ روز می‌رسد، هر مترمربع زمین می‌تواند یک کارخانه کوچک تولید انرژی باشد. با این حال، سهم برق خورشیدی و سایر تجدیدپذیرها از سبد تولید کشور هنوز به زحمت به چند درصد می‌رسد، در حالی که جهان با سرعت از سوخت‌های فسیلی به سمت انرژی‌های پاک می‌رود. نیروگاه‌های خورشیدی نه تنها می‌توانند در کوتاه‌ترین زمان ممکن—کمتر از یک سال در صورت سرمایه‌گذاری مؤثر—بخشی از ناترازی برق را جبران کنند، بلکه در کاهش وابستگی به گاز و نفت، کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، و حتی ایجاد امنیت انرژی در برابر بحران‌های اقلیمی نقش کلیدی دارند. این مزیت‌ها برای ایران، با چالش‌هایی چون توقف پروژه‌های نیروگاهی حرارتی، فشار مصرف، فرسودگی شبکه و تهدید خاموشی‌ها، چند برابر اهمیت پیدا می‌کند. در واقع، هر نیروگاه خورشیدی جدید یک مهره نجات در شطرنج انرژی کشور است؛ مهره‌ای که اگر دیر حرکتش دهیم، حریف—کمبود برق—ما را کیش و مات خواهد کرد، به همین بهانه در گفت‌وگویی با نرسی قربان، کارشناس باسابقه حوزه انرژی، ابعاد ناترازی برق، دلایل بروز آن و راهکارهای کوتاه و بلندمدت بررسی شد.

است و باید ظرف پنج سال آینده به حدود ۲۵ درصد برسیم.

توسعه تجدیدپذیرها چه مزیت‌های دیگری برای ایران خواهد داشت؟

نخست، در راستای تلاش برای کاهش گازهای گلخانه‌ای است که سایر کشورها نیز دنبال می‌کنند. دوم، کمک بزرگی به رفع ناترازی برق خواهد بود. البته برای تحقق این هدف باید بخش خصوصی را وارد سرمایه‌گذاری کرد و دولت قیمت خرید تضمینی برق از این بخش را به‌طور قابل‌توجهی افزایش دهد؛ زیرا با نرخ سود بانکی حدود ۲۴ درصد و تورم بالا در تجهیزات خورشیدی، سرمایه‌گذاری در این بخش اقتصادی نیست.

به عنوان راهکار سریع‌تر،
توسعه برق خورشیدی
بهترین گزینه است؛ چرا که
با منابع مالی کافی می‌توان
ظرف کمتر از یک سال
بخشی از ناترازی را
جبران کرد

در هفته‌های اخیر آمارهای متفاوتی از ناترازی برق کشور مطرح شده است. ارزیابی شما از این وضعیت چیست؟

بدون ورود به اعداد و ارقام دقیق—که بین مسؤولان از ۱۵ تا ۲۰ درصد متفاوت اعلام شده—باید بگویم که کارشناسان انرژی سال‌ها پیش پیش‌بینی چنین ناترازی را کرده بودند. بنابراین این اتفاق دور از انتظار نبود. البته خشکسالی اخیر هم نقش مهمی داشت و حدود ۱۰ درصد ظرفیت برق‌آبی کشور را عملاً از مدار خارج کرد.

به نظر شما مهمترین عامل این ناترازی چیست؟

سرمایه‌گذاری ناکافی در تولید برق، در کنار رشد بالای مصرف. بخشی از این مصرف را به استخراج رمزارز در مزارع مختلف نسبت می‌دهند. همچنین تلفات در شبکه انتقال برق عامل دیگر است. مجموعه این شرایط ما را به نقطه فعلی رسانده.

برای حل این مشکل چه راهکارهایی را پیشنهاد می‌کنید؟

باید در همه عوامل فوق بازنگری و رسیدگی شود، اما این کار زمان‌بر است. می‌توانیم نیروگاه بسازیم، اما نمی‌دانم چرا این روند متوقف شده. به عنوان راهکار سریع‌تر، توسعه برق خورشیدی بهترین گزینه است؛ چرا که با منابع مالی کافی می‌توان ظرف کمتر از یک سال بخشی از ناترازی را جبران کرد. در حال حاضر سهم انرژی‌های تجدیدپذیر از تولید برق کشور حدود ۵ درصد

